

Asia: VN/27452/2020

Viranomaisten ja julkista tehtävää hoitavien kokemukset julkisuuslain toimivuuteen ja julkisuusperiaatteen toteuttamiseen liittyen

Lausunnonantajan lausunto

1. Toteutuuko julkisuusperiaate asiamukaisella tavalla? Jos ei, niin mitkä ovat nähdäksenne toteutumisen keskeisimmät esteet?

Virkamiehet soveltavat ja tuntevat julkisuuslakia vaihtelevasti. Uusia virkamiehiä ei aina perehdytetä julkisuuslakiin, kun he aloittavat tehtävässään. Virkamiesarjessa julkisuuslaki unohtuu helposti, eikä lakia nähdä merkityksellisenä oman työn kannalta jokapäiväisessä työssä. Lakimiehet ja muut julkisuuslain syvällisesti tuntevat asiantuntijat joutuvat usein muistuttamaan virkamiehiä siitä, että asiakirjat ovat julkisia, ellei niitä ole erikseen säädetty salassa pidettäviksi. Julkisuuslain osaamista koulutuksen avulla olisi syytä vahvistaa säännöllisesti.

Virkamiehet tulkitsevat julkisuuslakia työssään usein vaihtelevasti ja osa virheellisistä käsityksistä on juurtunut syvälle omaan työntekoon. Esimerkiksi virhekäsitys siitä, että vain asianhallintaan vietyihin asiakirjoihin sovelletaan julkisuuslakia elää yhä. Lisäksi esimerkiksi asiakirjajulkisuutta rajoitetaan viranomaisarjessa toisinaan perusteettomasti, koska lain soveltamisesta ollaan epävarmoja ja tulkinnoissa enemmän varovaisia kuin tulkintaa laajentavia. Taustalla voi olla esimerkiksi pelko virheiden tekemisestä työssään, jolloin tiedonsaantioikeutta lähdetään rajoittamaan ilman että tiedonsaantia olisi lainsäädännöllä erikseen rajoitettu.

Tiedonhallinnassa on vaihtelevuutta ja kirjavuutta, mikä ei aina mahdollista tietojen paikallistamista viranomaisessa vaivattomasti ja niiden luovuttamista viivytyksettä.

Operatiivisissa tietojärjestelmissä olevat asiakirjat ja tiedot saattavat jäädä organisaation tiedonhallinnassa pimentoon, jos organisaatio ei tunnista ja määrittele, mitä viranomaisen asiakirjoja ja tietoja järjestelmässä syntyy tai siellä käsitellään.

Osittain salassa pidettävien asiakirjojen tunnistamisessa on haasteita. Virkamiehet merkitsevät helposti koko asiakirjan salassa pidettäväksi, vaikka itse asiakirja on julkinen ja sen sisältämistä tiedoista vain osa tai tietty kohta on salassa pidettävä.

Rajanveto viranomaisen asiakirjan ja ei-asiakirjan kuten sisäisten perustelumuistioiden välillä aiheuttaa haastavia tulkintatilanteita.

2. Liittyykö julkisuuslain säännösten käytännön toimivuuteen (esim. asiakirjan käsite, asiakirjan julkiseksi tulemisen ajankohta) haasteita? Jos liittyy, niin kuvataa tarkemmin millaisia?

Asiakirjan käsite on nykyisessä digiajassa hankala mieltää, siitäkin huolimatta, että asiakirja ei ole tallennusmuodosta riippuvainen. Laki on säädetty aikana, jolloin digitalisaation merkitys jokapäiväisessä elämässä on ollut erilainen kuin nyt 20 vuotta myöhemmin.

Asiakirjan käsite voi johtaa harhaan, koska se sisältää paljon mielleyhtymiä menneestä ajasta. Nykyisessä julkisuuslaissa asiakirjalla viitataan sellaisiinkin asioihin, joita harva mieltäisi yleisessä kielenkäytössä asiakirjaksi, esimerkiksi yksittäinen tietoyksikkö viranomaisen rekisterissä. Julkisuuslakia voitaisiin kehittää tiedonhallintalain tapaan sääntelemään tiedon, tietoyksiköiden ja tietoaineistojen julkisuutta.

Tiedonluovutusten näkökulmasta laki edellyttää tietopyytäjää yksilöimään pyyntönsä siten, että viranomaisen pystyy vaivatta selvittämään mistä asiakirjasta tietoa pyydetään. Viranomaisen tulisi avustaa asiakirjan yksilöinnissä diaarin ja muiden hakemistojen avulla. Pyyntö kohdistuvat usein asiakirjojen tietosisältöön eikä tiettyyn asiakirjaan, joten pyydettyä tietoa voi sisältyä useisiin eri asiakirjoihin.

Epäselvää on, mikä katsotaan riittävän yksilöidyksi tietopyynnöksi. Toisinaan pyydetään summittaisesti kaikki jonkin tehtävän hoitamiseen liittyvät asiakirjat ilmoittamatta, mitä tietoa tarvitaan ja halutaanko tietoja tietyltä ajanjaksolta.

Luovutettaessa julkisia tietoja Ruokaviraston tietojärjestelmästä (esim. luettelo toimijoista, jossa saattaa olla satoja toimijatietoja), joka sisältää sekä tietoja luonnollisista henkilöistä kuin oikeushenkilöistä, eikä pyytäjällä ole EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaista oikeutta käsitellä henkilötietoja, aineisto on annettava muilta osin kuin julkisten henkilötietojen osalta. Yleensä viranomaisen rekistereissä toimijoiden tiedoissa on y-tunnukset ja hlötunnukset.

Henkilötunnukset on selkeä poimia pois, mutta y-tunnuksissa on joukossa yksityisiä elinkeinoharjoittajia, jotka tulisi poistaa aineistosta. Ongelmana on, että näitä ei erikseen ole rekisteriin merkitty luonnollisiksi henkilöiksi, koska se ei ole ollut esimerkiksi valvonnan kannalta merkityksellinen tieto eikä mahdollinen lähderekisterikään tätä tietoa sisällä. Myöskään toimijan

nimen perusteella ei varmuudella pystytä rajaamaan yksityisiä elinkeinoharjoittajia aineistosta pois, koska kaikki eivät harjoita toimintaansa toiminimen alla. Tämä tarkoittaa, että luovutuksesta tulee erittäin työläs, kun useita satoja toimijaa koskevat tiedot joudutaan käymään riviriviltä läpi, jotta julkisuusperiaate saadaan toteutumaan. Tilanne helpottuisi, jos yksityisten elinkeinoharjoittajien y-tunnukset sisältäisivät jonkin lisätunnisteen, esimerkiksi kirjaimen, jolloin niiden poimiminen muiden yritysmuotojen joukosta helpottuisi.

Lain tarkoituksena on toteuttaa avoimuutta viranomaisten toiminnassa sekä antaa yksilöille ja yhteisöille mahdollisuus valvoa julkisen vallan ja julkisten varojen käyttöä, muodostaa vapaasti mielipiteensä ja vaikuttaa julkisen vallan käyttöön sekä valvoa oikeuksiaan ja etujaan. Käytännössä tätä tiedonsaantioikeutta ei juurikaan käytetä kuin journalistisessa tarkoituksessa tai aivan yksittäisissä pyynnöissä. Pääpaino on nykyisin viranomaistietojen pyytämässä 21 § mukaisesti, viranomaistiedon hyödyntämiseen tietopyytäjän omissa käyttötarkoituksissa. Tietopyytäjät eivät yleensä tunnista viranomaisasiakirjan ja uuden, tietopyytäjän omaan käyttötarkoitukseen laadittavan asiakirjan eroa, eivätkä pidä sitä merkityksellisenä. Kaikkea viranomaistietoa, myös koostettavia tietoaineistoja vaaditaan 9 § perusteella ja viivytyksettä ja veloituksetta, vaikka viranomaisella on mahdollisuus myös kieltäytyä aineiston koostamisesta ja periä aineistokoosteesta maksu. Tätä olisi hyvä selkeyttää etenkin, kun pyynnöt painottuvat entistä enemmän juuri viranomaistiedon hyödyntämiseen.

Julkisuuslain uudistamistyössä olisi hyvä pohtia määritelmien sisällyttämistä lain esitöihin tai lakiin. Esimerkiksi tieteellisen tutkimuksen määritelmä on keskeinen lain 24.1 §:n 21 kohdassa, mutta sitä ei ole määritelty laissa. Mikäli määritelmä tulee toisesta laista, voitaisiin tiettyjen määritelmien kohdalla turvautua lakiviittauksiin.

Lisäksi eroa asianosaisen tiedonsaantioikeudella, oikeudella omiin tietoihin ja tietojen tarkastamiseen yleisen tietosuoja-asetuksen antamien rekisteröidyn oikeuksien myötä olisi hyvä selkiyttää.

3. Oletteko havainneet julkisuuslain yksittäisissä säännöksissä tai rakenteessa epäselvyyttä tai tulkinnanvaraisuutta, jotka vaikeuttavat olennaisesti säännösten soveltamista? Nimetkää ongelmia aiheuttavat lainkohdat ja kuvatkaa havaintoa tarkemmin.

Julkisuuslain 9 §:ssä säädetään, että jokaisella on oikeus saada tieto viranomaisen asiakirjasta, joka on julkinen. Pykälässä ei mainita, että julkisia henkilötietoja voidaan luovuttaa vain tietyin edellytyksin. Pykälästä saattaa siis syntyä vaikutelma, että jokaisella on oikeus saada tieto myös julkisista henkilötiedoista, vaikka näin ei tietenkään ole. Julkisten henkilötietojen luovuttamista koskevat erityisvaatimukset tulevat ilmi vasta tiedon antamista koskevan 4 luvun 13.2 §:ssä (asiakirjan pyytäminen) ja 16.3 §:ssä (asiakirjan antamistavat).

Eräiden salassapitoperusteiden johdonmukaisuutta saattaa olla aiheellista tarkastella. Julkisuuslain 24.1 §:n 28 kohdassa mainitaan, että mm. eläintenpitokieltorekisterin tiedot ovat salassa pidettäviä.

Kuitenkin oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain (370/2007) valossa oikeudenkäyntiasiakirjoissa kuten käräjäoikeuden tuomiossa eläintenpitokieltoa koskevat tiedot ovatkin julkisia. Samat tiedot voivat siis joskus olla joko julkisia tai salassa pidettäviä riippuen siitä, mistä tiedot ovat peräisin.

Tiedonluovutuksen näkökulmasta edellä mainittu ongelmallisuus kiteytyy siihen, että kun tietopyytjä on pyytänyt asiakirjaa, joka liittyy esim. eläinten hyvinvointiin ja asiakirjasta peitetään tietoja 24.1 § 28 kohdan perusteella, tietopyytäjälle paljastuu, että henkilöstä on tietoja eläintenpitokieltorekisterissä. Kielteistä päätöstä ei voi jättää perustelemattakaan.

Julkisuuslain 5 §:ssä käsitellään tietojen liittämistä arkistoon ja viranomaisen sisäiseen työskentelyyn laadittuja asiakirjoja. Kun julkisuuslaki on säädetty vuonna 1999, lain tarkoittama arkistointi viittaa arkistolakiin (831/1994). Arkistolain 6 §:n mukaan arkistoon kuuluvat asiakirjat, jotka ovat saapuneet arkistonmuodostajalle sen tehtävien johdosta tai syntyneet arkistonmuodostajan toiminnan yhteydessä. Tiedonhallintalain (906/2019) mukaan arkistointi on puolestaan rajattu arkistolain nojalla pysyvään säilytykseen määrätyille tiedoille. Uudessa julkisuuslaissa tulisi selkiyttää ja ajantasaistaa sitä, missä määrin viranomainen voi määrätä tietojen antamisesta, mikäli käytännössä kaikki tiedot kuuluvat arkistoon.

Tulkintaa vaikeuttaa julkisuuslain 5 § mukainen määritelmä viranomaisen asiakirjasta ja erityisesti viranomaisen sisäistä työskentelyä varten laadittuihin asiakirjoihin liittyvä käsite ”arkistoon liittäminen”. Tätä arkistoon liittämisen toimea ei ole kuitenkaan määritelty tarkemmin.

Julkisuuslakia sovelletaan myös viranomaisen sisäisiin asiakirjoihin (esimerkiksi valmisteluun liittyvät ei viranomaisen asiakirjat), mikäli ne sisältävät tietoja, jotka arkistolain mukaan on liitettävä arkistoon (JulkL 5.4 §). Tässä taustalla on pidetty arkistolain 7.2 §:n säännöstä, jossa todetaan, että arkistointia on hoidettava niin, että se tukee yksityisten ja yhteisöjen oikeutta saada tietoja julkisista asiakirjoista, että yksityisten ja yhteisöjen oikeusturva samoin kuin tietosuoja on otettu asianmukaisesti huomioon ja että yksityisten ja yhteisöjen oikeusturvaan liittyvien asiakirjojen saatavuus on varmistettu sekä että asiakirjat palvelevat tutkimuksen tiedon lähteinä. Julkisuuslain soveltamisen kannalta ei kuitenkaan ole ollut keskeistä se, onko asiakirja arkistoitu vai ei.

Julkisuuslain 5 § säädöksen osalta soveltaminen on ratkaistu tapauskohtaisesti oikeuskäytännössä, mikä hankaloittaa viranomaisessa tehtävää tulkintaa. Esimerkkeinä lopputulokseltaan erilaisista ratkaisuista ovat viranomaisen työyhteisöselvitys (KHO 2002:20; KHO 2012:68) ja viranomaisen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvoselvitys (KHO 2015:171). Tulkintaa vaikeuttaa myös se, että asiakirjan kirjaamisella eli diaarimerkinnällä ei näytä olevan merkitystä viranomaisen asiakirjan julkiseksi tulemisen tai lain soveltamisen kannalta.

Virhekäsityksistä mainittakoon lisäksi julkisten henkilötietojen julkaisu, jonka osalta usein törmätään tulkintaan, että jos ja kun henkilötiedot ovat julkisia, ne voidaan myös vapaasti julkaista.

4. Ovatko digitalisaatio, muuttuneet tiedonkäsittelytavat tai muut muutoksettoimintaympäristössä aiheuttaneet haasteita julkisuuslain soveltamisessa tai julkisuusperiaatteen toteutumisessa? Jos ovat, niin kuvatkaa näitä muutoksia ja sitä, miten ne vaikuttavat lain soveltamiseen?

Julkisuuslain 16 §:ssä tehdään ero julkisten henkilötietojen nähtäväksi, jäljennettäväksi tai kuultavaksi antamisen vs. luovuttamisen välillä. Laki on säädetty aikana, jolloin tietoja ei ollut yhtä helppo muuttaa sähköisiksi. Esimerkiksi paikan päällä nähtävänä oleva asiakirja voidaan valokuvata puhelimella, minkä vuoksi soveltaminen sen mukaan, missä muodossa tieto luovutetaan, tuntuu keinotekoiselta ja menneeltä ajalta.

5. Liittyykö julkisuuslain ja henkilötietojen suojaa koskevien sekä niitä yhteensovittavien (JulKL 16.3 §) säännösten tulkittamiseen mielestänne haasteita? Jos liittyy, niin kuvatkaa kokemaanne epäselvyyttä tai epäkohtaa mahdollisimman tarkasti.

Monien on vaikea hahmottaa, miten asiakirjajulkisuus ja henkilötietojen suoja kuuluu sovittaa yhteen. Koska julkisiin asiakirjoihin sisältyy usein henkilötietoja, julkisuuslaissa tulisi selkeämmin tuoda esiin, että julkisuusarvioinnin ohella on aina tehtävä erikseen myös arvio siitä, onko asiakirjoissa henkilötietoja ja voidaanko ne luovuttaa. Julkisuuslaki tulisi arvioida tietosuoja-asetuksen toimeenpanon näkökulmasta, ja tietosuoja-asetuksen 86 artiklaan viitaten voitaisiin myös yhdeksi lain tarkoitukseksi kirjata asiakirjajulkisuuden ja henkilötietojen suojan yhteensovittaminen.

Julkisuuslain 16.3 § on muotoilultaan vanhentunut, ja siinä käytetään eri terminologiaa kuin tietosuoja-asetuksessa, minkä takia on saattanut syntyä epäselvyyttä lainkohdan tarkasta merkityksestä ja soveltamisalasta. Esimerkiksi henkilörekisterin käsitteen käyttö on muodostunut osittain ongelmalliseksi sen takia, että yleistä tietosuoja-asetusta sovelletaan viranomaisen hallussa olevien henkilötietojen luovuttamiseen, vaikka kyseiset henkilötiedot eivät muodostaisikaan rekisteriä.

Julkisia henkilötietoja sisältävien yksittäisten kopioiden antaminen on harmaalla alueella, jossa on täytynyt tai saanut käyttää viranomaiselle suotua harkintaa. Tiukan tulkinnan mukaan kopioita ei voi antaa, koska 16.3 § on erityissäännös suhteessa 16.1 §:ään. Lievemmän tulkinnan mukaan yksittäisestä asiakirjasta voi antaa kopion 16.1 §:n nojalla. Ohjeiden laatiminen pykälästä on ollut haastavaa. Henkilörekisteri on terminä huono. Englanninkielinen termi filing system viittaa enemmänkin arkistointijärjestelmään.

Henkilötietojen pyytämiseen liittyen 13.2 §:ssä edellytetään, että tarvittaessa tulee antaa tiedot siitä, miten tietojen suojaus on tarkoitus järjestää. Henkilötietoja luovuttavan viranomaisen on täysin mahdotonta arvioida tietojen suojauksen riittävyttä, joka perustuu tietojen pyytävän organisaation riskien arviointiin.

Julkisuuslaki rajoittaa henkilötietojen luovutustapoja, jos luovutettavat tiedot muodostavat henkilörekisterin ja jos tietoja pyydetään kopiona, tulosteena tai sähköisesti. Aina ei ole selvää, mikä katsotaan henkilörekisteriksi ja mitkä ovat yksittäisiä julkisia henkilötietoja. Kuinka monen henkilön tiedot muodostavat rekisterin? Ohjeena on käytetty kolmea henkilöä.

Voitaisiinko lainsäädäntöuudistuksen yhteydessä pohtia henkilötietoja sisältävien asiakirjojen osalta sitä, että niiden osalta säädettäisiin antamistavan sijaan niistä perusteista, joilla henkilötiedot voidaan antaa esittämättä lain mukaista käsittelyperustetta? Perusedellytyksenä on, että käsittely on henkilökohtaista, eikä liity ammatilliseen tai kaupalliseen toimintaan, tiedonsaaja ei liitä henkilön tietoja EU:n yleisessä tietosuojasetuksessa tarkoitettuun sähköiseen tai manuaaliseen arkistointijärjestelmään (henkilörekisteriin, filing system) eikä tietoja käytetä henkilön yksityiselämän, kunnian ja kotirauhan turvan vastaisesti.

6. Oletteko havainneet tiedon pyytäjien oikeusturvaan tai noudatettaviin menettelysäännöksiin liittyviä epäkohtia? Kuvatkaa tarkemmin millaisia?

Asiakirjapyyntöjen toteuttamisen määräajoista voi olla tarpeen säätää selkeämmin. Joskus voi olla epäselvää, sovelletaanko asiakirjapyyntöjen toteuttamiseen JulKL 14.4 §:n kahden viikon määräaika. Jos kyseessä on JulKL 21 §:ssä tarkoitettun tietoaineiston luovuttaminen, kahden viikon määräaika ei sovelleta. Nykyisin monet tietopyynnöt ovat varsin laajoja ja edellyttävät tietojen koostamista useista eri järjestelmistä.

Asioiden käsittely viivytyksettä ja toisinaan myös annetuissa määräajoissa on haasteellista viranomaisessa, jonka toimiala on laaja ja asiantuntijoita satoja ja asiakirjoja tai tietoja on mittaamaton määrä. Esimerkiksi Ruokavirastossa työpäivien määrä on vähäisempi kuin vuoden aikana vastaanotettujen pyyntöjen määrä. Pyyntöjen käsittely viivästyy usein puutteellisten hakemusten vuoksi ja aikaa kuluu paljon erilaisten lisäselvitysten pyytämiseen. Puutteellinen hakemus puolestaan aiheuttaa lumipalloeftin, jossa yksi puutteellinen hakemus viivästyttää seuraavan hakemuksen käsittelyä, joka puolestaan kertautuu seuraavassa käsittelyajassa.

Julkisuuslaki ei ole jokapäiväistä virkamiesarkea, vaan päivittäisten työtehtävien suorittamiseen tulee sääntelyä niin EU-lainsäädännöstä kuin kansallisesta lainsäädännöstä ja sitä täydentävästä erityislainsäädännöstä. Monesta eri lähteestä juontuvat vaateet sekä kiireinen työarki aiheuttavat riskin siitä, että tietopyynnön vastaanottanut virkamies jättää kokonaan reagoimatta pyyntöön.

Julkisuuslaki on lakina väljästi kirjoitettu ja laintulkintaa tarvitseva laki. Tämä aiheuttaa sen, että eri virkamiehet tulkitsevat samoja pykäläiä eri tavoin yksittäistapauksittaisessa harkinnassaan. Toisaalta viranomaisten antamissa sisäisissä ohjeistuksissa pykäläien tulkinnasta on eroja. Tämä johtaa osaltaan eriarvoisuuteen eri viranomaisissa ja voi näyttäytyä muutoksenhakuprosesseina niiden virastojen kohdalla, jotka käyttävät harkinnassaan suppeampaa laintulkintaa. Muutoksenhakuprosessien lopputulos selkiyttää laintulkinnallista tilannetta, mutta voi tuoda mukanaan negatiivista julkisuutta ja mahdollisia mainehaittoja.

Tiedon pyytäjä ei aina osaa erottaa julkisuuslaissa tarkoitettua tietopyyntöä ja tietosuoja-asetuksen mukaista omien tietojen tarkastuspyyntöä, mikä voi aiheuttaa epäselvyyttä myös pyyntöihin vastaamisessa tai ainakin aiheuttaa lisätyötä lisäselvityspyyntöjen muodossa.

7. Minkälaisia toimia organisaationne jokapäiväisessä työssä on tehty julkisuusperiaatteen tehokkaan toteutumisen varmistamiseksi?

Virastossamme on keskitetty tiedonluovutus, joka koordinoi tietopyyntöjä.

Järjestämme sisäisiä koulutuksia ja koulutusmateriaalia julkisuuslaista ja julkisuusperiaatteesta.

8. Koetteko, että julkisuusperiaatteen toteuttaminen ja julkisuuslain toimeenpano on resursoitu organisaatiossanne riittävällä tavalla? Onko organisaatiossanne riittävä ja ajantasainen osaaminen lain soveltamisesta?

Osaamisen vahvistamisen tarve on virastossamme tiedostettu.

Resursseja on lisätty tiedonluovutukseen, jotta pystyttäisiin vastaamaan jatkuvasti lisääntyviin tietotarpeisiin viivytyksettä.

Lakimiesresurssia on vahvistettu, jotta koulutusmateriaalia ja koulutuksia voitaisiin tarjota virastossa sisäisesti.

Raportointijärjestelmiä kehitetään, jotta julkisuusperiaatetta saadaan toteutettua tehokkaammin.

9. Mitkä ovat julkisuuslain kiireisimmät muutostarpeet? Mainitkaa enintään kolme tärkeintä.

Julkisuuslain ja tietosuojalainsäädännön yhteensovittaminen: ks. kohta 5.

Julkisuuslain määritelmät, esimerkiksi viranomaisen asiakirjan määritelmä.

Julkisuuden ja salassapidon tulkinnan suuntaviivojen antaminen.

10. Muut mahdolliset kommentit ja toiveet, joita haluatte välittää työryhmälle julkisuuslain ajantasaistamistyössä huomioon otettavaksi.

Julkisuuslaki on erinomaisen hyvä ja huolellisesti laadittu laki, mutta sen soveltaminen käytäntöön on haastavaa.

Uuden Julkisuuslain valmistelutyössä huomioitava sekä nykyisen yhteiskunnan tarpeet että pohdittava käsitteiden määrittelyä niin, että laki olisi käyttökelpoinen myös 10 vuoden päästä.

Tietopyytäjän on haasteellista hahmottaa, mitä tietoa pyydetään mistäkin viranomaisesta. Pahimmassa tapauksessa, pyytäjää pompotellaan eri viranomaisten välillä ja aikaa kuluu. Voisi olla tarkoituksenmukaista harkita viranomaisille yhteiskäyttöistä tietopyyntöjen käsittelyjärjestelmää, jossa hakija pystyisi asioimaan yhden luukun periaatteella useammassa viranomaisessa. Yhteiskäyttöinen tietojärjestelmä tehostaisi viranomaisten tietopyyntöjen käsittelyä, jos useampi samaan tietokokonaisuuteen kytkeytyvä viranomainen saisi pyynnön yhtäaikaaisesti käsittelyyn (mm. käsittelyajat 14.3 §, siirrot viranomaisten välillä 15 §, useamman viranomaisen salassa pidettävä tieto 28 §). Julkinen palvelu lisäisi myös avoimuutta. Kukin asianosainen viranomainen luovuttaisi tiedot siltä osin, kun se kytkeytyy pyytäjän tietotarpeeseen. Esim. tietyn toimialan valvontaa ohjaavassa viranomaisessa ja toimeenpanevassa viranomaisessa voi olla samaan kokonaisuuteen liittyviä asiakirjoja ja tietoja, jotka yhdessä vastaavat tietopyytäjän tietotarpeeseen.

Asiakas voisi myös seurata hakemuksensa käsittelyä järjestelmässä. Tällaiseen järjestelmään voisi sisällyttää mahdollisuuden seurata ajantasaista oikeuskäytäntöä esimerkiksi eri hallinto-oikeuksissa ja muutoksenhakuelimissä.

Malo Jenna
Ruokavirasto - lakimies